

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katoliški Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskani se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 197.

V Ljubljani, v torek 30. avgusta 1892.

Letnik XX.

Slovenskemu katoliškemu shodu.

Jedinstvo želja človeštvo navdaja,
Ta želja življenje njegovo preraja,
Jedini pa niso še zemlje rodovi!
Tirani drugače, drugače robovi
Jedinstvo semena stresajo v svet,
Zjedinit človeštvo hoteč in otet:

Liberté, égalité, fraternité.
A vsaklé vscvélo je ž njih samo gorje,
Samo gorje in potoki solza
In curki krvi in nezmerno gorja!

Oj, glejmo si prošle povesti strašne,
Da vidimo grozo bodočega dne!

Brez Krista ljudij ne zjedinja svoboda,
Zdivjane jih strastij vihar le razgloda.
Brez Krista jednakost zaman se povdarja,
Tirane in sužnje le nove nam vstvarja.
Brez Krista i bratstvo ne zbrati sveta;
To bratstvo se v črtu in boju skonča.

* * *

Nasičen je zrak že grozčih snovij,
Oj, čujmo še, predno vihar se vzbudi!
In glejmo si prošle povesti strašne,
Da vidimo grozo bodočega dne!

Ozračje soparno
Zagútno preti nam,
In z grozo viharo
Strašče grozi nam:

Oj, bliskov žarčiči trakovi,
In treskov bobnčiči gromovi,
In v stokih medlčiče zemljé,
In joka v potokih solzé,
In svet opustošen in strt,
In groza, obupnost in — smrt! — — —

Nasičen je zrak že grozčih snovij
Oj, čujmo še, predno vihar se vzbudi!

* * *

Sejmo, sejmo semena
Vere v križ rešilni
Z golgotkega slemena
Mej upor grozilni!

Sejmo, sejmo semena
Jezusove nade
Z golgotkega slemena,
Predno vse propade.

Sejmo, sejmo semena
Kristove ljubavi
Z golgotkega slemena,
Da se svet ozdravi!

* * *

Po Kristu samo se blešči nam svoboda,
Pred njega sodiščem samo smo jednaki,
In v njem so cesarji in borni prosjaki
Sinovi pobrateni jednega roda.

Nasičen je zrak že grozčih snovij,
Oj, čujmo še, predno vihar se vzbudi!
In glejmo si prošle povesti strašne,
Da vidimo grozo bodočega dne!

Sejmo, sejmo semena
Kristove ljubavi
Z golgotkega slemena,
Da se svet ozdravi!

* * *

Ko zmenil bo zemljo bodoči vihar,
Narode vpepeljal krvavi požar,
Zaupno pri križu bo stala družina
Po Kristu svobodna in v Kristu jedina, —
Družina Slovencev, mej svetom neznana,
Dolej le preganjana, v blato teptana —,
In stala bo varno! — — —
Ob križu se vlomi bobnenje viharo,
Pri križu se ustavi upor in požar,
Slovenskih svetinj ne poruši nikdar!

Podajmo roké si za spas domovini,
Kristjani bodimo in bomo jedini!
Po Kristu svobodna in v Kristu jedina
Bo slavna, bo srečna Slovencev družina!

Dr. Ivan E. Krek.

I. slovenski katoliški shod v Ljubljani.

Skrivnostno - praznično lice je pokazala včeraj bela Ljubljana. Ni bilo čuti po kolodvoru in ulicah urnebesnega „Živio!“, ni bilo čuti mogočno zvenečih glasov kake godbe, pač pa je hitel od vseh krajev naše mile domovine lep del razumništva v središče svoje, v belo Ljubljano. Vsak vlak od jutra do večera je pripeljal slovenskih rojakov lepo število, po cestah pa je drdralo polno voz, na katerih so hiteli Slovenci raznega stanu, da počasté staro Jazonovo hči. Odličnih gostov iz vse Slovenije je zajela metropola v svoje krilo. Znanci in prijatelji so si podajali roke, neznanci pa poklanjali in predstavljali.

Kamor pa se je ozrlo gostovo oko, zagledalo je dolgih zastav, papeževih, narodnih in cesarskih, plapolajočih raz hiše, ki so se mu poklanjale in nagibavale, češ: „Bodi mi pozdravljen, bratec iz Slovenije!“

Zdaj se je zazibala izza vogla žolto - bela zastava, kličeč: „Vse za vero!“, zdaj zopet belo-modro-rudeča, izzivajoč: „Vse za dom!“, zdaj zopet črno-žolta, poudarjajoč: „Vse za cesarja!“

Da: „Vse za vero, dom, cesarja!“ Le dvigni se, majka Slovenija, vspni se, bela Ljubljana, stolica Slovenske, in pokaži te dni vsem, ki te pozdravljajo, da si bila, da si in ostaneš na starem geslu: „Vse za vero, dom, cesarja!“

To nam je tako ljubo geslo, za katero gremo vselej v boj, če treba tudi v smrt, da nam ti, ljuba Slovenija, ostaneš, kar si bila!“

Da, potrdit smo prišli to staro vez, ki nas je vedno vezala, dasi razkosana! Ponovit smo prišli staro prisego, ki jo je slovenski knez prisegal na gosposvetskem polju: „Na sveto vero! Vivos voco!“ Zdaj ste prišli, ljubi bratje slovenski, da se utrdite v starih in vedno trdnih naših načelih. „Mortuos plango!“ Zdaj ste prišli, bratje Slovenci, da obžalujete žalostni razpor milega nam naroda. „Fulgura frango!“ Zdaj ste prišli, bratje Slovenci, da sterete v prah sovraga starega, neslogo našo. Zdaj ste prišli, ljubi rojaki, da s podkrepjenimi močmi dvignete uma svitli meč ter se zberete pod staro našo zastavo: „Vse za vero, dom, cesarja!“

Da, predragi rojaki celokupne Slovenije, pa tudi bratje Slovani, praznovat ste prišli delavnik, delat ste prišli praznik Slovencev: prišli ste na I. slovenski katoliški shod. Davno že smo ga pozeleli, iskreno smo ga pričakovali in zdaj smo ga dozeleli, zdaj smo ga dočakali.

Osnovni shod.

Od 1/2 5. do 5. ure je slovesno zvonjenje po ljubljanskih cerkvah naznanjalo pričetek shoda.

Ob 5. uri se napolni prostorna stolna cerkev do zadnjega kotička. Prezvizišeni knezoškof ljubljanski je z asistencijo vseh prečč. gg. stolnih ka-

nonikov po odpetem „Pridi sveti Duh“ dal sveti blagoslov.

Ob 6. uri zvečer je bil na starem strelišču osnovni shod. Poslopje je v ta namen kaj ukusno ozaljšano po g. Matjanu z mnogimi zastavami, pregrinjali in zelenjem. Nad vhom se blesti napis: „Vse za vero, dom, cesarja!“, visoko gori na pročelju: „Pri slov. katol. shod“. S cesarja Jožefa trga do strelišča stojé ob cesti visoki mlaji, na katerih vihrajo papeževe, narodne in cesarske zastave.

Osnovni shod je bil na vrtu starega strelišča, ki je v ta namen pokrit in primerno ozaljšan. Že pri tem shodu se je sešlo mnogobrojno število udeležencev. Na vzvišenem odru so zavzeli prostore prevzvišena knezoškofa mariborski dr. Mihael Napotnik in ljubljanski dr. Jakob Missia, prošt novomeški mil. g. Peter Urh, mil. prošt gosp. dr. Jarec, generalni vikarij vrhbosenski g. dr. Anton Jeglič iz Sarajeva, msgr. dr. Gabrijevčič iz Gorice, domači kanoniki prelat dr. Kulavie, Flis, Zamejec in Klun, baron Wambold, graščak na Hmelniku pri Novem Mestu, predsednik pripravljalnega odbora, prelat dr. And. Čebašek, podpredsednika Ludovik Ravnika, deželnega sodišča svetovalec v pokoju, in dr. V. Gregorič.

Zborovanje otvori predsednik prelat dr. Andrej Čebašek z jako navdušenim nagovorom, ki ga je zbrano občinstvo burno odobraval za vsakim odstavkom. „Vera, dom in cesar“, to géslo, — pravi govornik, — druží, jedini in navdušuj nas za delo v duševni in gmotni napredek slovenskega naroda. Govor itak objavimo prihodnjič v celoti.

Gosp. dr. Ivan Šušteršič kot glavni poročevalec pripravljalnega odbora nato prečita obširno poročilo o vseh pripravah za slovenski katoliški shod. Iz natančnega poročila je razvidno, koliko se je trudil pripravljalni odbor, da bi kolikor moči ustregel na vse strani. Po poročilu, ki je bilo z odobravanjem vsprejeto, prečita došle brzojavne in pismene ne pozdrave, katerih nekatere smo že včeraj objavili. Dalje so došli naslednji pozdravi:

„Obžalovaje, da ne morem biti navzoč, navdušeno pozdravljam prvi slovenski katoliški shod v Ljubljani.

Vsegamogočni vodi in blagoslovi delovanje shoda!

Shod naj poživi in okrepi verni slovenski narod, da ostane jedini v veri, vstrajen in srečen v boju za narodno pravice in gmotno blagostanje.

Šempas, 28. avgusta 1892.

Blazij Grča, župnik, ustanovitelj prvega slovenskega katoliško-političnega društva na Goriškem, „katoliško-politične čitalnice v Čepovanu“

V Vogrčah, 29. avg. 1892.

Veselslavni shod!

Farani v Vogrčah na tužnem Koroškem sporočajo slavnemu prvemu slovenskemu katoliškemu shodu najtoplejša voščila in prirčne želje, naj bi vsegamogočni Oče, od kogar ves blagor dohaja,

blagoslovil vse delovanje slavnega shoda, v ljubljansko močvirje potisnil toliko škodljivi razdor kranjskih Slovencev, mili slovenski domovini pa podelil milejših, veri in narodu boljših časov.

V svojem imenu in v smislu svojih faranov

Josip Škerbine, župnik.

Slavni prvi slovenski katoliški shod v Ljubljani!

Kolikor se nam je dokazalo na podlagi programa prvemu slovenskemu katoliškemu shodu, sklepale se bodo te dni v Ljubljani prav važne reči za celi slovenski narod.

Ker se ne bo udeležil tega shoda razven našega dušnega pastirja noben izmed tukajšnjih ubogih občanarjev, pridružimo se tem potom vsi brez izjeme v duhu, pozdravljamo prav prirčno vse udeležence, katerih sklepe z velikim veseljem odobrujemo ter iskreno želimo, da bi zlasti v naših krajih izhajal nov list, ki bo pomagal izvršiti in uresničiti, kar se bode na tem shodu določilo.

Županstvo v Trenti, pri izviri Soče, dne 27. avgusta 1892.

J. Zorč, župan.

Županstvo v Soči, dne 27. avgusta 1892.

Jožef Flašj, podžupan,

namesto odsotnega župana: Jožefa Domevščika.

Nato prečast. gosp. kanonik Klun prečita pozdrave grofa Hohenwarta, državnega poslanca Morsey-a, in generalnega tajnika III. avstrijskega katoliškega shoda v Lincu, dr. Hagenauerja:

Moguncija, 29. avgusta. Nemških katolikov 39. občni zbor pozdravlja udeležence prvega slov. katol. shoda z navdušenim veseljem ter izraža upanje, da se bodo z božjo pomočjo dosegli skupni nameni v varstvo najsvetejših koristij cerkve in domovine.

Išl, 29. avgusta. Dovolite marljivemu sodelavcu III. avstrijskega občnega katol. shoda, da izraža najsrčnejša voščila k sijajnemu izidu I. slov. katol. shoda. Omnia ad maiorem Dei gloriam!

Dr. Hagenauer.

Trauenstein, 28. avgusta. Obžalujem, da vsled bolehnosti ne morem priti k shodu v Ljubljano. Pozdravljam vse udeležence ter želim najboljšega vspeha.

Grof Hohenwart.

Dalje kot načelnik „Katoliško-političnega društva“ še v toplih besedah pozdravi prvi slovenski katoliški shod, ki so ga rodile iste ideje in načela, katera so vodilo in géslo „Katoliško-političnega društva“, ter mu želi mnogo sadu, mnogo vspeha. (Živahno odobravanje.) Isti nasvetuje, naj bi se zaradi pomanjkanja časa načelnštva vseh šesterih odsekov volila „per acclamationem“, stalna komisija za drugi slovenski katoliški shod pa po listih. Izvoljeni so bili v predsedništvo za slovesne shode:

(Dalje v prilogi.)

LISTEK.

Kaznjenec.

(Spisal Jos. Podkórenčan.)

Saj vam je znano, kako je razdrila jesenska povodenj našo vas. Ze itak revnemu prebivalstvu je pobrala, izvzemši življenje, malone vse. V rujavo vodovje je viselo tramovje polu — ali docela podrtih koč, na vrtovih pokraj njih poznalo se ni več, kje so ecele prej med zelenjavo astre, georgine in mesečki, pod peskom je prezebala po polju pšenica in rež, iz vode so gledale po polju blatne poljske cvetke, po detelji so čeblijali rujavi vali in nad polomljeno koruzo so ležale debele skale. To vam je bil žalen pogled za sto in sto oči!

Tako je bilo vlani. A letos so nam poslali kaznjencev, da vrede divjemu potoku strugo, očistijo travnike in polja gline in peska, popravijo mostove ter raztežé mlinom in žagam zasute rake.

Kaj menite, — nekaj posebnega so pa le bili ti kaznjenci v sivih oblačilih in enakih čepicah v naši samotni vasi. Umevno je pač, da so se jih stanovniki spočetka bali, a sčasom se nekda človek vsemu privadi. A jaz se dolgo nisem mogel privaditi tistim motnim pogledom, tistim velim obrazom...

K Čošeljnu so hodili kaznjenci na večer; tam so jim kuhali večerjo. Utrujeni težkega dela plegli so na trati pred hišo. Smejali se niso, govorili malo; Bog si vedi, kodi so jim hodile in blodile misli?

Pokraj trate stoji kamenita miza pod širokopernimi kostanji. Tam sem bral rad na večer časopise. Tik mene po trati so pa ležali kaznjenci. Zrli so v tla ali pa v daljo; za čas je tudi v mene kdo vprl oko. Moj Bog, koliko so razodevali počesto tisti pogledi, koliko tajnosti tudi prikrivali, kolikrat so me pretresli v dno osuple duše! Toda v teh pogledih iskal si zaman ljubeznivosti in dobrohotnosti, ti pogledi niso prosili utehe srcu in duši, niso iskali opore v težkih dvomih. Ne, le zavist in očitanje — menda zgubljene svobode — je žarelo izpod temnih obrvij, niti bolečnih potez nisi mogel razmotriti na tistih obrazih.

In vendar, kako sem se motil! Čujte, povém vam dogodek iz zadnjih dni.

Med kaznjenci je bil tudi mož srednje starosti, krepke postave. Lep bi smel imenovati njegov obraz, da ga ni kazila siva čepica, ki mu je hudomušno zakrivala čelo. Tudi pogled njegov ni imel tistega trdega izraza, ki je bil navađen pri tovariših njegove vrste. Opazil sem čisto, kako je pri tovariših iskal tešilnih besed ter zrl v daljino, kjer je solnce tonilo za gorami. Kam li so mu plule misli, — kdo vé?

Pričetkom junija je bilo, ko je izpregovoril z menoj prvo besedo. Sam sem sedel ob kameniti mizi. Odložil sem prebrani časopis. Tedaj pa so že tudi prihajali po klancu gori kaznjenci z rovnici, motikami in lopatami na ramah. Odloživši orodje posedli in plegli so na trati pokraj mene. Nisem jih gledal rad, vzel sem zopet časopis v roke. Tedaj

pa pristopi k meni kaznjenec, s katerim sem čitatelja že seznanil, z lahnim poklonom, voščéé mi dober večer.

„Ponižno prosim, častiti gospod,“ mi reče, „dovolite mi kratko vprašanje. Ne bom vas dolgo nadlegoval.“

„Prosim, prosim, slobodno!“ dejem mu naglo. Iz besednega naglasa in iz obnašanja sem opazil, da ni domačin. A vedenje njegovo prikupilo se mi je takoj.

„Povejte mi, prosim“, reče mi tišje, „je-li res, da obišče Njegovo Veličanstvo, presvetli cesar, letos mesto Brno. Čul sem nekodi to vest in zanima me, je-li resnična.“

„Resnična je, resnična!“ mu rečem. „Če se ne motim, 26. junij je dan dohoda.“

„26. junij že!“ deje premišljevale. „To je že čez tri tedne!“

„Da, čez tri tedne! Gotovo ste Moravan, da vas zanima ta vest.“

„Uganili ste, gospod. Moravan sem in Brno mi je rojstno mesto.“

Dalje nisva govorila. Paznik kliče kaznjence k večerji je prekinil najin razgovor.

Nekaj dni pozneje je bila nedelja. Ta dan tudi kaznjenci niso delali. V spodnjem koncu vasi, kjer so prenočevali, prebili so ta dan. Pot me je vodila tistega dne memo one hiše. Na brunih v dolgih vrstah kraj hiše so sedeli kaznjenci puščé iz kratkih pip.

Predsednik:

Fran Povše, državni in deželni poslanec v Ljubljani.

Podpredsedniki:

1. dr. Josip Sernec, odvetnik in deželni poslanec v Celju;
2. Gregor Einspieler, župnik in deželni poslanec v Podkloštru;
3. dr. Anton Mahnič, profesor bogoslovja v Gorici.

Tajniki:

1. dr. Janez Lipold, župnik in deželni poslanec v Šmartnem pri Velenju;
2. Komendator Matej Servicelj iz Reberce na Koroškem;
3. Fran Robič, c. kr. profesor in državni poslanec v Mariboru;
4. Josip Kompare, dekan v Ospem pri Trstu.

Zapisnikarji:

1. M. Matek, profesor bogoslovja v Mariboru;
2. Ivan Slavec, stolni vikar pri sv. Justu v Trstu;
3. Franc Treiber, mestni kapelan v Celovcu;
4. Radoslav Silvester, posestnik in trgovec v Vipavi.

V odseke so bili izvoljeni:

I. Odsek: Šola.

Predsednik:

Karol Klun, kanonik, državni in deželni poslanec v Ljubljani.

Podpredsednika:

1. Fran Robič, c. kr. profesor in državni poslanec v Mariboru;
2. Gregor Einspieler, župnik v Podkloštru in deželni poslanec.

Zapisnikarja:

1. Feliks Stegnar, c. kr. učitelj in deželni poslanec v Ljubljani;
2. Ivan Komljanec, c. kr. profesor v Kočevju.

2. Odsek: Krščanska veda in umetnost.

Predsednik:

Janez Flis, kanonik in dekan v Ljubljani.

Podpredsednika:

1. dr. Anton Mahnič, profesor bogoslovja v Gorici;
2. I. Slekovec, župnik pri sv. Marku pri Ptuj.

Zapisnikarja:

1. Matej Sitar, kurat v Št. Petru na Krasu;
2. Janez Vurnik, akad. kipar v Radovljici.

3. Odsek: Socijalne zadeve.

Predsednik:

1. dr. Josip Sernec, odvetnik in deželni poslanec v Celju.

Podpredsednika:

1. dr. Janez Lipold, župnik in deželni poslanec v Šmartnem pri Velenju;
2. Fran Košak, župan na Grosupljem.

Zapisnikarja:

1. dr. Ivan Krek, stolni vikar v Ljubljani;
2. Fran Petrič, trgovec v Ljubljani.

4. Odsek: Katoliško življenje.

Predsednik:

1. Fran Ogradi, opat v Celju.

Podpredsednika:

1. Karol Hribovšek, kanonik v Mariboru;
2. Jurij Jan, dekan in kanonik v Dolini pri Trstu.

Zapisnikarja:

1. Ivan Murnik, trgovec in posestnik v Kamniku;
2. Ivan Pichler, c. kr. okrajni tajnik v p. v Ljubljani.

5. Odsek: Tisek.

Predsednik:

Anton Zupančič, profesor bogoslovja in načelnik „Kat. tiskovnega društva“ v Ljubljani.

Podpredsednika:

1. dr. I. Mlakar, profesor bogoslovja v Mariboru;
2. dr. Josip Pavlica, profesor bogoslovja v Gorici.

Zapisnikarja:

1. Franc Treiber, mestni kapelan v Celovcu;
2. Josip Kalin, kapelan v Mirnem pri Gorici.

6. Odsek: Katoliška narodna organizacija.

Predsednik:

dr. Ivan Križanič, kanonik v Mariboru.

Podpredsednika:

1. dr. Anton Gregorčič, prof. bogoslovja in državni poslanec;
2. Jožef Kompare, dekan v Ospem pri Trstu.

Zapisnikarja:

1. Ivan Lavrenčič, župnik v Boštanju;
2. Avgust Sušnik, posestnik v Škofji Loki.

V stalno komisijo za II. slov. katol. shod so bili izvoljeni:

1. Dr. Andrej Čebašek, prelat v Ljubljani.
2. Oton Detela, deželni glavar kranjski.
3. Gregor Einspieler, župnik in deželni poslanec v Podkloštru.
4. Dr. Anton Gregorčič, prof. bogoslovja, dež. in drž. poslanec v Gorici.
5. Dr. Vinko Gregorič, zdravnik v Ljubljani.
6. Jurij Jan, kanonik in dekan v Trstu.
7. Andrej Kalan, stolni vikar v Ljubljani.
8. Karol Klun, kanonik, drž. in dež. poslanec v Ljubljani.

9. Josip Kompare, dekan in župnik v Ospem pri Trstu.
10. Dr. Ivan Križanič, kanonik v Mariboru.
11. Dr. Janez Lipold, župnik in dež. poslanec v Šmartnem pri Velenju.
12. Dr. Anton Mahnič, profesor bogoslovja v Gorici.
13. Franc Muri, posestnik in deželni poslanec na Jezerskem.
14. Fran Ogradi, opat v Celju.
15. Dr. Fran Papež, odvetnik in dež. odbornik v Ljubljani.
16. Dr. Josip Pavlica, spiritual in prof. bogoslovja v Gorici.
17. Fran Povše, vodja kmetijske šole v p., drž. in dež. poslanec v Ljubljani.
18. Ludovik Ravnikar, c. kr. dež. sodnijski svetnik v p. v Ljubljani.
19. Fran Robič, c. kr. prof. in drž. poslanec v Mariboru.
20. Dr. Josip Sernec, odvetnik in deželni poslanec v Celju.
21. Matija Sila, župnik v Repnem Tabru.
22. Josip Šiška, knezoškofjski tajnik v Ljubljani.
23. Dr. Ivan Sušteršič, odvetniški kandidat v Ljubljani.
24. Franc Treiber, mestni kapelan v Celovcu.

Oddanih je bilo 480 glasovnic. Poleg imenovanih gospodov, ki so izvoljeni, so dobili: Monsig. Gabrijevčič 4 glasove, dr. Lavoslav Gregorec 4, po 1 glas dr. Ferjančič, Lambert Einspieler, Ivan Skuhala, Anton Žlogar, dr. Feuš, Ivan Vrhovnik, grof Obizzi, dekan Harmelj in dr. Janežič.

Izvoljeni predsednik za slovesne shode gosp. poslanec Fran Povše pozdravi shod približno takole:

Ko sem danes zjutraj vstal in v imenu Boga prišel dan, pač nisem mislil, da me toliko odlični, verni domoljubni gg. pokličejo na toliko važno mesto. Udam se vašemu povelju, ker menim s tem, da služim Bogu, in se tolažim, da je naš Odrašenik tudi priprostega ribiča zbral za svojega apostola. Voljo imam, toda moči mi nedostaje, zato prosim za dobrotljivost Vašo. V svesti si, da smo vsi ene misli, ene želje ter vneti za dražestno svetinjo, ki je bila vsikdar ljubljena našemu narodu v srečo in rešitev, prevzamem ta za moje zmožnosti težavni posel, ker v bratski pravi krščanski ljubezni zbrani hočemo iti na delo ter vsi složno sodelovati, da se častno izvrši toliko zaželeni prvi slovenski katoliški shod.

Katoliški shod! Kaj je to? Sešli so se možje vneti za sv. vero, možje, ki niso katoliki le po krstnem listu, ampak tudi slehernem zasebnem in javnem delovanju, možje, ki se ne strašijo javno pokazati svetu, da kakor so vsikdar zvesti in neustrašeni boritelji za ljubljeno svoj dom, tako tudi neustrašeni spoznavalci, da so sinovi sv. vere katoliške ter da se srečne štejejo biti sinovi te sv. cerkve. Zato hočejo pokazati svojo zvesto udanost tej sveti cerkvi, katero imajo zahvaliti za sv. vero in tudi za obrambo milega nam materinskega jezika, in osobito pravo otroško ljubezen in udanost poglavarju sv. cerkve, kojemu se klanja celi svet, celé drugoverci, sedanjemu sv. očetu Leonu XIII., ki je „Lumen de coelo“, ki je osobito Slovanom s svojo okrožnico „Grande munus“ pokazal svojo iskreno očelovsko ljubezen. Njegovi nauki so nam sveti in prav v teh osodepolnih časih, ko se pripravlja veliki prevrat v človeški družbi, toliko bolj Bogu hvalo dolžujemo, da nam je poslal na prestol sv. Petra res pravo nebeško luč, ki v sedanjih socijalni zmehdenih časih s svojimi velikanskimi okrožnicami tako lepo uči, kaj ima krščanski svet storiti, da ohrani krščanski red. Vsikdar so Slovenci kot verni sinovi sv. katoliške cerkve zvesto bili udani papežem, in tako smo tudi danes, ker s prav otroško ljubeznijo iskreno spoštujemo sv. Očeta.

Toda Slovenci znani so tudi kot vsikdar zvesti Avstriji, saj je še vedno resnična beseda pesnikova: „Hrast se omaje in hrib, zvestoba Slovencev ne gane!“ — In kdo bi pač mi ugovarjal, če rečem: katoličanstvo in avstrijstvo sta dvojčka, ki se ljubita in ki se ne dasta ločiti.

Vsikdar je bilo Slovence svetlo geslo: vse za vero, dom in cesarja. In kakor se je vsikdar Slovenec odlikoval v svoji verski unetosti, tako tudi v zvestobi in udanosti do presvetlega cesarja, kojemu

Mož, s katerim sem se seznanil pred dnevi, je sedel oddaljen od drugih blize cesti. Zroč me idočega memo, je vstal ter me spoštljivo pozdravil.

„Velikanske priprave vrše se v Brnu za vsprejem cesarja“, mu rečem.

„O gotovo, gotovo! Saj naše mesto je ljubilo in ljubi cesarja od nekdanj. O da ne morem tudi jaz —“

Obmolknil je ter povetil glavo.

„Gospod“, reče mi potem hitreje, „vi ne veste, kako hudo bolezen je domotežje. A še mnogo huje, nego domotežje, je kes storjene krivice. In to oboje trpinči, časi z neznosno silo, mojo dušo. Umeli me bode, gospod!“

Skušal sem ga tešiti. Tedaj je vpri hvaležen pogled v me. Uveril sem se, da biva dobro srce pod to sivo obleko.

„Dajte“, rečem mu po kratkem premolku, „povejte mi, kaj-li vas je privedlo v to slaboglasno družbo?“

— Ni mi takoj odgovoril na ta poziv. Pomišljal je, bi mi li razodel skrivnost svojega življenja ali ne. „Nerad vam pripovedujem“, reče mi potem. „Toda, ker ste vi tako ljubeznjivi, da se ne sramujete govoriti s kaznjencem, ne morem se ubraniti vašemu pozivu. Prav, povem vam, kar želite. Mladi ste še; učite z mojo nesrečo sebe, učite druge, kako človek delati ne sme. In vendar smem reči, da me ni toliko hudobija, kakor človeška slabost razbrzdana v temnem trenutju življenja privela v to nesrečo.“

In jel mi je pripovedovati povest onesrečenega življenja. „Dejal sem vam že“, tako je pričel, „da mi je Brno rojstno mesto. Tam sem preživel v zavetju starišev prva srečna leta. Ljubezen do Boga in domovja vcepila mi je zgodaj v mlado dušo prerano umrša mati. In kar je pričela ona, nadaljevali so v meni dobri učitelji. — Nisem sicer pohajal srednjih šol; v normalnih razredih pridobil sem si vendar vednosti toliko, kolikor mi je bilo treba za bodoči poklic. Oče moj je bil delavec v imenitni tovarni. Izstopivši iz šole sem hodil tudi jaz z očetom tjakaj delat. „Z Bogom začni vsako delo, pa bo dober tek imelo“, tako me je počesto učil dobri oče. In res nisva nikoli šla brez molitve na delo. Dobro se nama je godilo, lahko sva shajala. — V dvajsetem letu sem bil, ko mi je umrl oče. — Delal sem posej s podvojeno pridnostjo ter si z leti priboril službo nekakega oglednika nad drugimi delavci. Tedaj sem ménil, da sem preskrbljen za življenje. Poznal sem dobro deklico; pred desetimi leti — uprav ta-le čas je bilo —, ko sva si obljubila pred altarjem dosmrtno zvestobo. Koliko veselja sem vžil posej v tistem družinskem krogu, koliko radosti vzlasti potem, ko je Bog blagoslovil najin zakon z ljubeznivo hčerko. Kako sem delal posej s srčnim veseljem od zore do mraka, vedoč da ne delam le za-se, da delam za dvoje bitij, ki sta mi najdražji na zemskih tleh. A prišlo je drugače. — Kdo bi si mislil, da je človek v svoji sreči tako slab?“

(Konec sledi.)

pa smo toliko bolj pristržno udani, ker prav pod njegovo modro vlado moremo razvijati se kot narod in ker nam prav presvetli cesar kaže lep vzgled iskrenega katoliškega prepričanja. Zato menim, da najbolje pričnemo, ko smo v cerkvi prosili sv. Duha, da kličemo: Slava Leonu XIII in presvetlemu cesarju Franu Josipu I.!"

Frančišku Jožefu I.: Naudušeno zakliče shod trikrat „slava“.

Končno so bili prečitani telegrami, ki so se odposlali sv. očetu v Rim, njegovemu veličanstvu cesarju v Išli in ravno sedaj zborujočemu shodu nemških katolikov v Mogunciji.

Telegram sv. očeta se glasi:

Kardinal Rampolla v Rimu.

Katoličani, zbrani na prvem slovenskem katoliškem shodu v Ljubljani, izrekajo preponižno in preudano zahvalo za apostolski blagoslov, katerega so sveti Oče po Vaši eminenciji shodu milostno podeliti blagovolili ter izražajo svojo ponižno pa odkritosrčno udanost do rimske stolice in ljubezen do vladajočega sv. očeta Leona XIII., kateremu prosijo nebeške pomoči, da doživi popolno zmago svete cerkve.

Predsednik I. slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani: Povše.

Telegram presvetlemu cesarju:

Njegovemu Veličanstvu v Išli!

Katoličani iz vseh slovenskih pokrajin, zbrani na I. slovenskem katoliškem shodu v Ljubljani, Vašemu c. kr. Apostolskemu Veličanstvu najspoštljivejše sporočajo najponižnejši izraz globoke udanosti in neomajljive zvestobe ter ginjenega srca pošiljajo k Vsemogočnemu goreče prošnje za časni in večni blagor Vašega Veličanstva in cele cesarske hiše.

Predsednik I. slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani: Povše.

Telegram v Moguncijo:

Predsedstvo nemškega katol. shoda v Mogunciji.

Udeleženci I. slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani sporočajo katoličanom Nemčije bratski pozdrav, proseč božjega blagoslova za delovanje nemškega katoliškega shoda.

Predsedništvo I. slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani: Povše.

S tem je bil ob osmi uri končan osnovni shod.

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. avgusta.

Notranje dežele.

Minister za Češko. Veliko je bilo veselje v nemškoliberalnem taboru, da Pražak ni dobil nobenega naslednika. Liberalni listi so bili za trdno prepričani, da se še dolgo ne imenuje noben minister za Češko. Veselje so pa liberalcem kmalu skalili vladni listi z izjavami, da vlada vendar le išče Pražaku naslednika. Kakor se govori, bode se za drugo leto tudi v budget postavila svota za tretjega ministra brez portfelja, če tudi ga ni. Grof Tasffe boče torej imeti prosto roko, da bode novega ministra imenoval, kadar se mu bode zdelo umestno. Neki vladni list celo pozivlja Čehe, da naj imenujejo moža, kateri bi bil jim po volji in bi tudi vladi ugajal, da bode imenovan Pražaku za naslednika. Levičarji se bodo pač malo grdo držali, ko pride v državnem zboru potrebnost za češkega ministra na vrsto, ali dosti ugovarjati se pa najbrž ne bodo upali.

Češkonemška sprava. Odnosaji mej levico in vlado se zopet slabšajo. Levičarski listi že zopet odpovedujejo prijateljstvo grofu Tasffeu, ako ne dovrši češkonemške sprave. Od njega zahtevajo, da dobi s svojim vplivom večino v češkem deželnem zboru, ki bode za dunajske punktačije. Če take večine ne dobi, ga levičarji ne bodo podpirali. Nemškega strašenja se grofu Tasffeu ni toliko bati, ker tudi brez levičarjev spravi večino vkup, ako se le boče malo bolj ozirati na konservativne želje. Levica pa tudi najbrž ne pojde do skrajne meje. Iz teh glasov je pa razvidno, da mej levičarji in Tasffajem še ni nič gotovega dogovorjenega. Levičarji sedaj sami ne vedo, kako daleč jih bode podpirala vlada. Zaradi tega je pa v levičarskih krogih že zopet opazovati neka obupnost.

Češko. Kakor znano, je liberška trgovska in obrtniška zbornica bila ob svojem času odsvetovala udeležitev češke deželne razstave. Proti temu sklepu so pa protestovali trgovski gremij in obrtne zadruge v Kraljevem Gradu. Stvar je potem bila tiha in tudi vlada se do zadnjega časa za vse te sklepe ni nič menila. Minoli četrtek je pa kraljevograško okrajno glavarstvo naznanilo združnim načelništvom, da razveljavlja dotične sklepe, ker so ž njimi pre-

stopile zadruge svoj postavno določeni delokrog. Sama na sebi je stvar brez pomena, ker razstava je že davno minula, ali vsekako je čudno, da sedaj okrajno glavarstvo razpošlje tako odločbo. Marsikdo bode mislil, da se je vlada hotela s tem prikupiti skrajnim Nemcem. Drugače je vso stvar težko tolmačiti. Morda so liberalni Nemci v tej stvari storili kake korake, da se bodo sedaj bahali s tem vspehom.

Moravsko. Kaka je nemška nestrpnost, pokazalo se je te dni v Brnu. Čehi so začeli nabirati za češko dijaško podporno društvo „Radhost“ in po raznih mestih dali nabiti plakate, v katerih prijatelje visokošolske mladeži prosijo, da se spominjajo tega društva. Nemcem pa ti oklici neso ugajali, ker so pod njimi bili podpisani češki poslanci z Moravskega. Mestno oblastvo jih je ukazalo odstraniti. Nemci torej hočejo narodno nestrpnost zanesti tudi v dobrodelne naprave. Omenjeno društvo se s politiko ne peča. Da so nameni tega društva blagi in neso naperjeni proti Nemcem, pač najbolje dokazuje to, da je celo po svoji večini nemški šleški deželni zbor že temu društvu lani dovolil podporo.

Bukovina. Deželnim glavarjem je nekda imenovan Lupul, njegovim namestnikom pa dr. Roth. Prvi je Rumun in član Hohenwartovega državno-zborskega kluba, poslednji pa Nemec. Nemškim listom to imenovanje ne ugaja in pomenja nekaj poraz levičarske stranke. Ko so Nemci bili napravili znani velik hrup vsled imenovanja slovenskega ministerskega svetnika, se je sploh govorilo, da bode Plener zahteval od ministerskega predsednika, da se za rumunskega deželnega glavarja imenuje kak Nemec. Kaj je Plener zahteval, ne vemo, ali skoro gotovo je to stvar tudi omenil, ali ni ničesa dosegel.

Vnanje države.

39. občni nemški katoliški shod sešel se je v nedeljo v Mogunciji. K temu shodu došlo je veliko visokih cerkvenih dostojanstvenikov, pa tudi posvetnih veljakov. Shod se bode izrekel mej drugim za obnovenje posvetne papeževe oblasti in da se papeškemu stolu prizna veljava v svetu, kakoršna mu gre. Shod so pismeno pozdravili dva kardinala, več nadškofov in škofov, mej njimi tudi sekovski škof dr. Zwerger in pa solnograški namestni škof dr. Katschthaler. Kakor piše „Germania“, bode ta shod zboroval pod znamenjem propale pruske šolske postave. Drugi katoliški list pa pravi, da bode „kristijansk ali brezbožen“ géslo temu shodu.

Nemčija. Liberalizem v Nemčiji močno nazaduje. To se je pokazalo pri dopolnilni volitvi za državni zbor v Sagan-Sprottau-u, kateri okraj je dosedaj zastopal pokojni berlinski nadžupan Forckenbeck. Liberalni kandidat je dobil samo 5381 glasov, dočim je pri občnih volitvah bil dobil jih 7677. Konservativni kandidat je sedaj dobil 6872 glasov, in se je število konservativnih glasov povečalo za 1228. Celo liberalni listi dvomijo, da bi zmagali liberalci pri ožjih volitvah s svojim kandidatom, ker vsi socialni demokratje pri ožji volitvi itak ne bodo dali svojih glasov liberalnemu kandidatu.

Rusija in Rumunija. Rusi takoj iz začetka neso bili nič prav zadovoljni z naredbami, katere je rumunska vlada ukrenila proti koleri in je ruska vlada že v tej stvari odposlala rumunski neko noto, ki pa ni imela nobenega vspeha. Té dni je pa kapitan ladije ruske Gagarinove družbe samovoljno hotel odpljuti dalje po Dunavi iz Suline, kjer je bil v karanteni. Ko so ga pozvali, da naj počaka, se je izgovarjal, da kraj, ki je odmenjen za njegovo ladijo, je jako neugoden, preveč je izpostavljen viharjem in torej mora dalje pluti. Rumunci so pa z vso strogostjo kapitanu zažugali, da naj počaka, če ne bodo s topovi mu razstrelili ladijo. Kapitan se je sili udal. Ali Rusija sedaj v novi noti protestuje proti postopanju rumunskih oblastev in zahteva prosto vožnjo po Dunavi za ruske ladije, ki se ne mislijo ustaviti v kakem rumunskem pristanišču.

Rusija in Kitaj. Kitajski poslanik v Berlinu baje odpotuje v Peterburg, da bode osebno zahteval od ruske vlade, da odpokliče vojake iz Pamira in Sarakola. Ti kraji pripadajo Kitaju. Kitajska vlada je izvedela, da ima ruski polkovnik Janov v Pamiru pri sebi 2000 vojakov, ki bodo ondu prezimili.

Izvirni dopisi.

Iz Zagreba, 28. avgusta. (Katehetski sestanek.) Lepa in vevlačna misel, zamišljena od vnetega profesorja in kateheta Karla Matice, da naj se zberó letos v prvič vsi kateheti mile domovine na resno posvetovanje v Zagrebu, našla je čvrstega odziva. Že 24. avgusta zbralo se je okoli 50 katehetov na privaten pogovor. Drugi dan pri sv. maši pa nas je bilo okoli 80 zbranih v gostoljubni bogoslovnici. Žal, da sta došla samo dva Slovenca: dr. Jos. Pavlica iz Gorice in kaplan Jelenec iz ljubljanske škofije.

Predsednik odbora za katehetski sestanek, prečastiti g. Rubetič, začel je sejo z lepim nagovorom, v kojem je kratko a točno opisal namen in pomen katehetskih shodov.

Preč. g. dekan Njemčič je zahvalil predsednika in naprosil, naj bi blagovolil sam predsedovati prvemu katehetskemu shodu, kar je prečastni drage volje vsprejel na občno zadovoljnost vseh sobratov.

Na to je čital veleuč. g. dr. Jos. Horvat svojo jako srečno in razumno sestavljeno razpravo:

1. Kako bi se svečenstvo naše, što temeljiteje upoznalo sa današnjim školstvom; 2. in zanj se što življe zanimalo?

Govornik je po pravici nazval sveto katoliško cerkev mater ljudske šole. Opozoril je na neko okrožnico framasonov, v koji pozivljejo sobrate, naj povsod iztrgajo šole iz rok cerkvenega osobja; one učitelje pa, ki delajo za cerkev, naj naslikajo narodu z grdimi barvami za fanatike, varalice in licemere, da bodo narodu neljubi.

Rekel je dalje, da borba za šolo je čestokrat borba na život in smrt.

Poslušalci so govorniku častitali. Po končanem govoru začelo se je razgovarjanje o teh-le resolucijah:

1. Hrvatsko katoliško duhovstvo, zbrano na I. občnem katehetskem sestanku v Zagrebu, je uverjeno, da mu današnje razmere strogo nalagajo, naj se kar temeljito spozna z današnjim školstvom in naj se živeje za-nje zanimlje.

2. Prav tako je duhovstvo na temelju izkušenj trdno prepričano, da je katoliška odgoja katoliške mladeži popolno zajamčena in zagotovljena edino v katoliški konfesijski šoli.

3. Duhovstvo uvažuje z jedne strani pogubne posledice nesloge in razdora mej duhovstvom in učiteljsvom, a z druge strani koristne plodove mejsebojnega sklada in složnega delovanja, je odločilo vložiti vse sile, da se ukloni nesloga in razdor, a povrne složno delovanje mej duhovstvom in učiteljsvom.

4. Duhovstvo je spoznalo potrebno in korist katehetskih shodov in je odločilo, prirediti vsako leto jeden shod, in sicer vsako leto v drugem kraju.

O 3. točki je bila razprava jako živahna. Gospod iz Gorice je izjavil (ne da bi hotel resolucijo popravljati), da mi iskreno hočemo slogo z učitelji, toda nikakor ne na podlagi liberalnih pedagogičnih načel. Nove šolske postave mi ne moremo hvaliti, ker je cerkev ne odobrava. Želimo sicer sloge tudi z onimi učitelji, ki so navdahnjeni od nemških in francoskih racionalistov, toda ž njimi je naša sloga samo „actus prudentiae“. Izvor nesloge je postava sama.

Ta izjava je vse člane tako razveselila, da so hoteli po sili, naj se tudi resolucija v tem smislu premeni, kar pa nikakor ni bilo treba, ker je smisel resoluciji dosti jasen iz druge.

Drugi govornik, Stepan Korenič, govoril je prav lepo o potrebi pedagogičnega glasila. Želel je mej drugim gospod govornik, da vsi hočejo sami kritikovati list, in to strogo, a malo je naročnikov in še manj večjih piscev. Bolje je podpirati list, ko vedno popravljati.

Zbor je enoglasno proglasil list „Hrvatski Učitelj“ glasilom katoliških vzgojiteljev. „Hrvatski Učitelj“ ostane sicer tudi v bodoče v rokah vrlega g. Karla Matice, ki je do zdaj trosil skoro vsako leto svoje novce za list. Vendar pa bode list od zdaj naprej stal pod neposrednim nadzorom „katehetskega odbora“.

Po končani drugi točki prišli so na vrsto razni predlogi, ki so se deloma vsprejeli, deloma odklonili. Mej drugimi je bil odbor pooblaščen, naj iskreno pozdravi katoliški shod v Ljubljani. Pri obedu (v bogoslovnici) je bila poleg stare navade cela vrsta zgovornih napitnic.

Mi Slovenci smo se veseli in zares potolaženi poslavljali iz belega Zagreba s sladko zavestjo:

1. da veje osobito mej mladim hrvatskim duhovenstvom isti duh, kot pri nas;

2. da je tudi njih gotova volja, pokazati se v javnosti.

Pomozi Bog!

Prvi slovenski katoliški shod v Ljubljani.

Vspored:

Jutri v sredo dne 31. avgusta:

I. Tiha sv. maša in govor,

ob 1/8. uri zjutraj v stolni cerkvi.

II. 2. Slovesni shod,

ob 1/2. uri zjutraj.

a) Šola.

Govornika: Gosp. Karol Klun, stolni kanonik ljubljanski, državni in deželni poslanec.

Gosp. Gregor Einspieler, župnik in deželni poslanec na Koroškem.

Resolucije.

b) Krščanska veda in umetnost.

Govornika: Gosp. dr. Anton Mahnič, profesor bogoslovja v Gorici.

Gosp. Janez Flis, stolni kanonik in župnik, profesor cerkvene umetnosti v Ljubljani.

Resolucije.

c) Socijalne zadeve.

Govornika: Gosp. Andrej Kalan, stolni vikarij in urednik „Domoljuba“.

Gosp. Fran Povše, kmetijske šole vodja v pokoju, državni in deželni poslanec.

Resolucije.

III. 3. Slovesni in sklepni shod.

ob 3. uri popoldne.

a) Katoliško življenje.

Govornik: Gosp. dr. Josip Pavlica, spiritual v osrednjem semenišču goriškem.

Resolucije.

b) Tisek.

Govornika: Gosp. dr. Vinko Gregorič, praktičen zdravnik v Ljubljani.

Gosp. Matija Sila, župnik na Repentabru.

Resolucije.

c) Katoliška narodna organizacija.

Govornik: dr. Ivan Sušteršič.

Resolucije.

d) Sklep.

Banket ob 7. uri zvečer.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. avgusta.

(Prvi slovenski katoliški shod.) Že dolgo ni bilo po Ljubljani tako živahno gibanje, kakor sedaj ob prvem slovenskem katoliškem shodu, kar priča o velikem zanimanju za to velevažno podjetje. Sešlo se je iz raznih krajev mnogo odličnih rojakov, katerih, kar je naravno, ne moremo vseh po imenih navesti. Poleg že na drugem mestu omenjenih so prišli p. n. gg.: Celjski opat Ogradi, kanoniki: dr. Križanič, Herg, Hribovšek; poslanci: dr. Lipold, Fran Robič in dr. Sernee, nadžupnik Voh, dekan in kanonik Jan, dr. Gregorčič, Gregor Einspieler itd. — Danes zjutraj ob 8. uri je v stolni cerkvi daroval slovesno pontifikalno sveto mašo prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski. Cerkev je bila natlačeno polna. Ob 9. uri so se pričele razprave v posameznih odsekih. Debate so bile jako živahne, posebno v odsekih za narodno organizacijo in šolo. Debate o narodni organizaciji so se udeležili gg.: dr. A. Gregorčič, dr. Pavlica, Fr. Gabršček in poročevalec dr. Sušteršič. V odseku za šolo so govorili poleg poročevalca A. Kržiča profesor Komljanec, A. Zlogar, župnik Muden iz Železne Kaplje, Gregor Einspieler, dekan Kompare, mestni kapelan Treiber in vodja T. Zupan. V odseku za socijalne zadeve so dopoldne govorili gg. Fr. Povše, Ig. Zitnik, dr. Krek in dr. Lipold. Udeležba je bila v vseh odsekih jako mnogobrojna, zanimanje udeležencev vsestransko. Popoldne so se nadaljevale obravnave v odsekih.

(Iz Cirknice) se nam piše: V nedeljo dne 28. avgusta je bila v sobi prvega razreda cirkniške šole kaj zanimiva razstava. Bilo je razstavljenih na ogled 112 raznih jerbasov, košaric, canjic, papirnih košov itd., in deloma prav ukusno izdelanih. Tudi blizu 50 metrov slamnatih kit je bilo razstavljenih. Vse to so spletli dečki in deklice cirkniške šole. Slavni deželni odbor je v svoji skrbi za blagor deželanov otvoril tukaj v Cirknici pettedenski pletarski tečaj. Podučeval je g. mestni učitelj J. Cepuder, ki je na Kranjskem gotovo prvi strokovnjak, kar se tiče pletarstva. V tako kratkem času je izvežbal nekatere dečke tako izvrstno, da pletejo tako trdno in ukusno, kakor stari izurjeni pletarji. Ubogim ljudem v Cirknici in v okolici utegne postati pletarstvo velikega pomena. Tla za umno vrborijo so ugodna. Obrtnije pa nikake ni v vsej okolici. Jedinu zaslužek

pri lesu bode pa tudi v kratkem šel po — doleniški železnici. Ako se pa Cirkničani poprimajo pletarstva, bodo kmalu pozabili na lesno trgovino. Svoje izdelke bodo lahko prodajali v Trst in še dalje. Na Nemškem in na Francoskem so si cele pokrajine ravno s pletarstvom opomogle. V nekem okraju na Nemškem si zasluži 952 pletarjev na leto čez 350.000 mark, kar je pač lep zaslužek, ki se pridobi tako rekoč po strani. Naj bi pri nas slavni deželni odbor podpiral to stroko domačega obrta in gotovo se bode naša domovina gospodarstveno močno povzdignila. Pred vsem bi pa morali merodajni krogi skrbeti, da se napravi na obrtni šoli v Ljubljani tudi pletarski tečaj. Ako bi pa to ne bilo kmalu mogoče, naj bi pošiljal slavni deželni odbor izurjene pletarje okrog po deželi, da bi podučevali v pletenju, zlasti že bolj odrasle dečke. Neznatni troški bi bili bogato povrnjeni z lepim vspehom in veselimi napredkom.

(Ogenj.) V veliki nevarnosti je bila v nedeljo, dne 28. avgusta, vas Kranjska Gora. Uprav med dopoldanjo službo božjo jelo je goreti posestvo Simona Žrjava. Sosedna leseno-krita posestva in nemirno ozračje je povečalo nevarnost, da se bliskoma razširi ogenj po vasi. A trudoljubivosi in pogumu posameznikov se je zahvaliti, da se je udušil ogenj v narastku. Zaslužno priznanje bodi izrečeno na tem mestu Podkorenčanom, ki so prvi prihiteli, ne gledé na nevarnost spustili se v ogenj, raztrgali v nemajočo se streho ter omejili plamen. Ta slučaj pa bodi ob enem Kranjskogorcem nov dokaz, da Podkorenčani niti v sreči, niti v nesreči ne poznajo mržnje, marveč da so Kranjskogorcem tudi v nesreči — če treba — krepki zavezniki. Bodi pa ta dogodek nekaterikom tudi v učilo, da pusté v blagor naroda in prospéh soseske bôre-malo koristne prepire in tožarjenja. Pogoste povodnji napravljajo občini dovolj skrbij: tu delajmo, tu si pomagajmo, pustimo pa nepotrebne zadeve, ki se počesto izjalovijo le v — drage skupne nekoristi. Inače se bo pelo kmalu tudi o nas: „Le tujcem sreče svit se v Kranjski gôri žari!“

(Iz Celovca) se nam piše: Protestantovski pastor E. Schwarz, ki vodi v Wajeru ob Trgu sirotišče za protestantovske otroke, ustanovi z bodočim šolskim letom v Celovcu poseben zavod (konvikt) za dijake celovških srednjih šol in učiteljevišča. V pozivu, katerega je ustanovitelj izdal, pravi, da se bodo v novi protestantovski zavod sprejemali i katoliški dijaki „kojim se bo i dovoljevalo obiskovati katoliško službo božjo!“ Pojasnila ni menda treba? Omenim naj, da se nemško-liberalni listi naši, z uradno „Celovčanko“ vred zelo navdušujejo za novi zavod in poveljujejo „mladinoljubnega“ g. Schwarza. Čudno! Ko so se gradili od verne katoliške strani v Celovcu res dobrodušni, jako važni zavodi, delalo so se uprav od nemško-liberalne strani vsakemu takemu podjetju velike ovire!

(Katol.-pol. in gosp. društvo za Slovence na Koroškem) je zborovalo, kakor se nam poroča, minolo nedeljo dne 28. t. m. na Golšovem blizu Celovca. Zborovanje, ki je trajalo nad tri ure, je zelo spretno vodil društveni podpredsednik g. Vekoslav Legat. Udeležba se mora imenovati gledé na razmere v celovškem okraju ogromna, zlasti ker se je zborovanja udeležilo jako mnogo veljavnih kmetov iz raznih krajev Rožne doline, pa tudi bližnje okolice celovške. Naudušeni in nauduševalni govori gg. V. Legata, Fr. Treiberja in F. Haderlapa bili so z naudušeno pohvalo sprejeti. Istotako so kmetovalci jako pazno poslušali poučni govor o govedoreji, katerega je govoril blagor. g. V. Rohrmann, pristav na Grmu pri Novem Mestu. Za zabavo so skrbeli vrli pevci iz Kotmarevesi.

(Pri občinskih volitvah v Nevljah) v kamniškem političnem okraju je voljen za župana Simon Romšak iz Briš, občinskima svetovalcema pa posestnika Janez Rems iz Nevelj in Janez Kotnik iz Briš.

(Nesreča.) Povodom cerkvenega blagoslovljenja v Senožečah so streljali s topiči. Jeden topič se je razpočil in občinskega slugo Josipa Ferfila uvarno poškodoval na levi nogi.

(Ustrelil) se je dne 26. t. m. v Celovcu podčastnik koroškega pešpolka št. 7, J. Hofer. Neki nemškoliberalni list je nedavno opozarjal, da se samomori v koroškem pešpolku jako množé. In istinito, ni še mesec dnij, ko se je v Celovcu ustrelil podčastnik Fr. Pippan istega polka.

(Zabavne vlake) iz Ljubljane na Dunaj, v Budimpešto, Trst, reko in Benetke priredi na Mali

Šmarni dan G. Sebröcklova potovalna pisarna. Vožnja cena je znižana za 50%. Vožnji listki veljajo 14 dnij.

Telegrami.

Radovljica, 30. avgusta. Prvemu slovenskemu katoliškemu shodu, budečemu v sreih Slovencev zvestobo veri, domovini in cesarju, iskreni pozdrav in obilni blagoslov božji! Kačar, kapelan.

Meršolj, novomašnik.

Isk, 29. avgusta. Cesarica je odpotovala včeraj zvečer v Monakovo. Cesar se je na kolodvoru poslovil od nje.

Trst, 19. avgusta. Znižana vinska carina se je tukaj in v Reki le manjšim množinam dovolila, ker večina vina ni ugajala pogojem, ali so pa priloženi dokumenti bili pomankljivi.

Dunaj, 30. avgusta. „Wiener Zeitung“ objavlja imenovanje Lupula deželnim glavarjem bukovinskim.

Dunaj, 30. avgusta. Trgovinski minister je odredil sedemdnevno opazovanje za ladije, ki pridejo iz ruskih pristanišč ob baltijskem morju, iz nemških pristanišč ob ustju Labe, francoskega severnega obrežja do Cherboursa.

Bremen, 29. avgusta. Trinajst oseb je zbolelo za koleri podobno boleznijo. Pri petih se je kolera v resnici že konstatovala. V drugih slučajih preiskava še ni končana. Jeden slučaj se je končal s smrtjo.

Pariz, 29. avgusta. „Gaulois“ poroča, da je dne 23. avgusta 20 ljudi za koleri podobno boleznijo zbolelo. Dr. Peter je izjavil, da je v Parizu azijska kolera poleg evropske kolere (Cholera nostras).

Carmaux, 30. avgusta. Včeraj prijeli so dva rudarska delavca. Mnogobrojna množica ju je spremljala do kolodvora, zasmehovala žandarje in klicala: „Živela socijalna revolucija!“

London, 29. avgusta. Po poročilih iz Middlesbrougha je ondi umrl angleški mornar, ki je s parnikom prišel iz Hamburga.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
		izakomara v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.		737.3	10.8	sl. sever	jasno	
29. 2. u. pop.		736.8	26.8	sl. zapad	„	0.00
9. u. zveč.		737.3	17.4	sl. vzh.	„	

Srednja temperatura 18.3°, za 0.9° nad normalom

Prodaja drv.

Anton Kobi z Brega pri Borovnici bode dne 5. septembra t. l. dopoldne ob 9. uri prodajal 300 sežnjev bukovih, popolnoma suhih, in 200 sežnjev še-le pripravljenih po 36“ dolgih drv Jerneja Sveté-ta iz Brezovice. — Drva se bodo oddajala najmanj po 50 sežnjev skupaj, na mestu „Pod strmcem“, na javni dražbi, proti gotovi plači. Prodajalec bode na svoje stroške speljal drva na kolodvor v Borovnici. 383 2—2

XXXXX solidno blago XXXXX

Janeza Dogan-a

mizarski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15

(v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do 40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene madrace 8 gld. 50 kr., pulte za mašne knjige itd.

Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami zastoj in franko. 392 (24—2)

Največja izbira

Lepa oprava

XXXXX Najnižje cene XXXXX

Primerna darila!

priporoča uljudno

Fran Čuden,
urur,
preje **J. GEBE,**
v Ljubljani, Slonove ulice št. 11,

ter vabi uljudno preč. duhovščino in sl. občinstvo na ogled svoje **velike izborne založne** najraznovrstnejših

žepnih ur, zlatih, srebrnih in nikelnatih, stenskih ur z nihalom, ur s stojalom in ur budilnic (Weckeruhren), **ur z godbo in godbenih valčkov** v ličnih politiranih omaricah, raznovrstnih **verižic, prstanov in uhanov.**

Cene žepnim uram so naslednje:

Najfinije nikelnate ure	od gld. 3-80 do	6-
srebrne ure s ključem	7-50	10-
srebrne remontoir-ure	7-50	12-
iste z dvojnimi oklepom	9-	18-
zlate ure za dame	16-	35-
zlate ure za gospode	24-	130-

Garantiram povsem za poštenost pri meni kupljenega blaga; za zanesljivost mehanizma pa poldrugo leto jamčim. — Cenjeni naročniki se mogó prepričati, da moje blago ni zamenjati z dunajskim tovarniškim blagom, vzlic temu, da **prodajem dobro blago za res nizko ceno.**

Popravila izvršujem točno in zanesljivo ter jamčim za dobro izvršbo — Vnanjim naročnikom postrežem po želji z obratno pošto. 17-9 205 38 22

Ilustrovani ceniki na željo gratis in franko.

Zahvala.

Pred nekaterimi leti se je zavaroval moj mož Fran Schöff pri zavarovalnici „THE GRESHAM“ v Londonu za slučaj smrti na velik znesek.

Generalni zastopnik v Ljubljani g. Gvidon Zeschko mi je na podlagi potrebnih dokumentov takoj izplačal zavarovano svoto, za kar mu javno izrekam zahvalo in zavod „THE GRESHAM“ vsakemu posebno priporočam.

Celje, dne 26. avgusta 1892.

194 1 **Ivana Schöff roj. Vesel.**

Zahvala.

Slavni deželni odbor je poslal v Cirknico g. Josipa Cepudra, ki je podučeval skozi pet tednov več dečkov in deklic v pletarstvu. Za to dobroto in naklonjenost se podpisani krajni šolski svet najpriščneje zahvaljuje. Posebno pa se izreka krajni šolski svet svetniku gosp. Ivanu Murniku, ki je priskrbel potrebnih šibic za pletenje in je sploh ta pletarski tečaj pospeševal. Zahvaljuje se tudi mestnemu učitelju gosp. Josipu Cepudru, ki je s toliko vnemo in tako požrtovalno podučeval svoje učence in učenke.

Krajni šolski svet v Cirknici,
dne 29. avgusta 1892. 195 1

Serko, predsednik. **Karol Dermelj,** nadučitelj.

M. Škrabec,
stavbeni in galanterijski klepar,
v Ljubljani, Kongresni trg št. 17 (Nunsko poslopje).

se priporoča prečast. duhovščini in sl. občinstvu v izvršitev vseh v njegovo obrt vstevajočih se del.

Posebej izvršuje zanesljivo in točno 396 2-1

pokrivanje cerkvenih in župniških streh in zvonikov

z močnim železnim kositarjem ter napeljuje žlebove na novih zgradbah ter iste tudi prenavlja po nizki ceni.

V zalogi ima tudi raznovrstne **kleparske galanterijske proizvode.**

Josip Sparovic,
juvelir, zlatar in srebrar,
v Ljubljani, Mestni trg št. 13,

priporoča prečastiti duhovščini in sl. občinstvu svojo že nad dvajset let obstoječo izborni zalogo pristne

zlatnine, srebrnine, biserov, dijamantov, kakor tudi proizvodov iz kineškega srebra.

Ima tudi na izbero najraznovrstnejše

zlate in srebrne verižice in žepne ure

pravega švicarskega izvora; vse po zdatno znižani ceni. — Naročila na novo blago izvršuje točno in natančno, popravila preskuša sam in jamči za dobro izvršbo.

Velespoštovanjem

390 3-3 **Josip Sparovic.**

Ljudevita Widmayer-ja
mizarski obrt,

Delavnica: Gospodske ulice št. 10, Zaloga: Na Bregu št. 10,
v Ljubljani,

ima veliko zalogo likanega in lakiranega

pohištva

naslonjačev, žimnic od žime in na peresa, otročjih vozičkov, obešal pri oknih (karniš) itd.

Prevzame tudi vsa mizarska dela pri stavbah, istotako vsakovrstne poprave po nizki ceni. 391 3-3

Prevzetje trgovine.

Usojava si uljudno javljati, da prevzameva z dnem **1. septembra letos** vže nad osemnajst let pod tvrdko **M. Neumann v Slonovih ulicah št. 11** obstoječo

trgovino z izgotovljeno obleko za gospode in dame

ter se ob enem priporoča velečastitej duhovščini, visokemu plemstvu ter slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele v prav obilna naročila.

Z odličnim spoštovanjem

Gričar & Mejač.

384 5-4

Dunajska borza.

Dne 30. avgusta		Dne 29. avgusta.		Ljubljanske srečke, 20 gld.	
Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 05 kr.	Ogerska zlata renta 4%	111 gld. 26 kr.	Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	22 gld. — kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	95 . 75	Ogerska papirna renta 5%	135 . —	Rudolfove srečke, 10 gld.	17 . 50
Zlata renta 4%, davka prosta	113 . 65	4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	150 . —	Salmove srečke, 40 gld.	24 . 50
Papirna renta 5%, davka prosta	100 . 30	5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	150 . 50	Windischgraezove srečke, 20 gld.	62 . 25
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	998 . —	Državne srečke l. 1864., 100 gld.	183 . 50	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	88 . —
Kreditne akcije, 160 gld.	312 . 75	Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 . 15	Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2820	150 . 80
London, 10 funtov strl.	119 . 60	Kreditne srečke, 100 gld.	191 . —	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	101 . 25
Napoleonondor (20 fr.)	9 . 50	St. Genois srečke 40 gld.	63 . —	Papirni rubelj	1 . 20
Cesarski cekini	5 . 60			Laških lir 100	— . —
Neumskih mark 100	58 . 60				

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I. Wollzeile štev. 10. Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize. Razna naročila izvrše se najtočneje.	Za nalaganje kapitalov priporočamo: 4% bolzansko-meranske prioritete. 4½% gališkega zemljiškega kreditnega društva zastavna pisma. 4% duhovsko-podmokelske (Dux-Hodenbacher) srebrne prioritete.	150.000 goldinarjev kreditno promeso à 4½ gld. in 50 kr. kolek. Žrebanje dne 1. septembra!
--	---	---